

Sygn. akt *IV Ka 85/21*

1

2WYROK

3W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

4Dnia 31 marca 2021 r.

5Sąd Okręgowy w Szczecinie IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

6 Przewodniczący: SSO Maciej Kawalko (spr.)

7 Sędziowie: SSO Małgorzata Szacoń

8 SSO Andrzej Trzeciak

9 Protokolant: Dominika Smoleńska

11przy udziale prokuratora Prok. Rej. Moniki Kałużnej

12po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2021 r.

13sprawy M. F.

14o wydanie wyroku łącznego

15na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

16od wyroku Sądu Rejonowego S.

17z dnia 30 listopada 2020 r. sygn. akt IV K 638/20

18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. G. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych, w tym podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu przed Sądem Okręgowym jako drugą instancją,

III. zasądza od skazanego M. F. na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania odwoławczego.

SSO Małgorzata Szacoń SSO Maciej Kawalko SSO Andrzej Trzeciak

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 85/21

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 30 listopada 2020 r. IVK 638/20

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w części

w całości

#

co do winy

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów	
---	---------------	--

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

1 Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwiąże o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

1STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	Rażącej niewspółmierności kary	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Odnośnie zarzutu rażącej niewspółmierności kary wskazać należy, że rażąca niewspółmierność, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 KPK, zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w</p>		

sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 KK oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (vide: III KR 254/73, OSNPG 1974 r. Nr 3-4, poz. 51 i aprobatę tego stanowiska: M. Cieślak, Z. Doda, Przegląd orzecznictwa, Pal. 1975, nr 3, s. 64; wyrok SN z 13.02.2003, WK 1/03, OSNKW 2003/323) (wyrok SA w Poznaniu z dnia 30 sierpnia 2012 r. II AKA 142/12). Na gruncie cytowanego przepisu nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen zasadniczej natury-taką, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby, również w potocznym znaczeniu tego słowa, „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować. (vide: wyrok SA w Łodzi z 12.07.2000 r., II AKA 116/00, Prok. i Pr. 2002 r. Nr 1, poz. 30, str. 16 podobnie wyrok SA w Krakowie z 19.12.2000 r., II AKA 218/00, wyrok SA we Wrocławiu z 30.05.2003 r., II AKA 163/03, OSA 2003/11/113).

Zainicjowana przez skarżącego kontrola odwoławcza nie potwierdziła, by zastosowana przez Sąd Rejonowy represja karna razila, rozumianą w opisany powyżej sposób, niewspółmiernością, z uwagi na swój rozmiar. Przeciwnie, instancyjna lektura akt sprawy, w tym pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, pokazała, że kara łączna została orzeczona z zachowaniem sędziowskiej swobody – w granicach przewidzianych przez ustawę, przy należywym uwzględnieniu i wyważeniu wszystkich okoliczności zarówno obciążających jak i łagodzących, mających wpływ na wymiar kary łącznej.

Sąd Rejonowy nie pominął pozytywnej opinii skazanego dotyczącej jego zachowania w trakcie odbywania kary. Trafnie jednak zauważył, że należy również mieć wzgląd na kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa.

Dobrana względem skazanego represja karna w pełni zrealizuje cele z zakresu prewencji ogólnej i szczególnej, określone w art. art. 85 a kk.

Nawiązując do sygnalizowanej podczas rozprawy odwoławczej kwestii objęcia wyrokiem łącznym kary wymierzonej w sprawie IV K 505/15 należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy nie mógł tego uczynić z uwagi na fakt, że w dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy kara ta była już wykonana (k. 84), co w świetle art. 85§2 kk obowiązującego do 23 czerwca 2020 r. stanowiło negatywną przesłankę do objęcia takiej kary wyrokiem łącznym (Sąd Rejonowy przyjął za podstawę orzekania stan prawny od 1 lipca 2015r. do 4 czerwca 2020 r. – pkt II zaskarżonego wyroku).

Wniosek

O złagodzenie wymiaru orzeczonej kary pozbawienia wolności

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Wobec niezasadności zarzutu nie było podstaw do uwzględnienia wniosku apelacji

1OKOLICZNOŚCI	PODLEGAJĄCE	
UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
1.		
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności		
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
0.11.		Przedmiot utrzymania w mocy
0.1Zaskarżony wyrok		
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy		
Nie było podstaw do zmiany wyroku na skutek zarzutów apelacji lub z urzędu.		
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
0.0.11.		Przedmiot i zakres zmiany
Zwiążle o powodach zmiany		

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		

2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
1 Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II i III	<p>Punkt 2 wyroku zawiera postanowienie o zasądzeniu od Skarbu Państwa na rzecz adwokata T. G. kwoty 240 złotych w tym podatku VAT tytułem kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu przed Sądem Okręgowym jako drugą instancją.</p> <p>Zgodnie z art. 618§1 pkt 11 kpk do wydatków Skarbu Państwa zalicza się m.in. wypłaty z tytułu nieopłaconej</p>

przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokatów lub radców prawnych. Natomiast zgodnie z art. 619§1 kpk jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, wszelkie wydatki wykląda tymczasowo Skarb Państwa.

W rozpoznawanej sprawie nie budziło wątpliwości, że obrońcy należy się wynagrodzenie za udział w rozprawie odwoławczej w dniu 31 marca 2021r.

Kwestią, która zdaniem Sądu Okręgowego wymagała rozstrzygnięcia, jest w wysokość stawek, w oparciu o które należało wynagrodzenie obrońcy ustalić.

Sąd Okręgowy zauważa, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2020 r. SK 66/19 uznał, że § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1801) jest niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Po wydaniu tego orzeczenia TK dodatkowo zasygnalizował Ministrowi Sprawiedliwości konieczność usunięcia uchybień w:

a) § 4 ust. 2 in principio rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 18),

b) § 4 ust. 2 in principio rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 68)

- polegających na bezpodstawnym zróżnicowaniu zasad podwyższania wynagrodzenia pełnomocnikom ustanowionym z urzędu w porównaniu do pełnomocników ustanowionych z wyboru. (postanowienie TK z dnia 29 kwietnia 2020 r. S 1/20).

Na tle tak zaistniałej sytuacji prawnej niektóre sądy zaczęły uwzględniać stanowisku TK i nie czekając na ewentualną zmianę aktualnie obowiązujących przepisów zasądają wynagrodzenie dla obrońców i pełnomocników z urzędu, z uwzględnieniem stawek

przewidzianych dla obrońców i pełnomocników z wyboru.

Przykładowo:

- w postanowieniu z dnia 7 stycznia 2021 r. I CSK 598/20 SN uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach wskazał, że:

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 8 pkt 8 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 18), z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19, Dz.U. z 2020 r. poz. 769), a więc przy uwzględnieniu § 2 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.). Analiza statusu adwokatów i radców prawnych oraz ich roli w postępowaniu, w którym występują jako podmioty powołane i zobowiązane do zastępstwa prawnego, prowadzi do uznania, że różnicowanie ich wynagrodzenia, tj. obniżenie pełnomocnikom z urzędu wynagrodzenia, które otrzymaliby, gdyby występowali w sprawie jako pełnomocnicy z wyboru, nie ma konstytucyjnego uzasadnienia.

- w postanowieniu z dnia 10 listopada 2020 r. I NSP 139/20 SN uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach wskazał, że:

O wynagrodzeniu pełnomocnika ustanowionego z urzędu w postępowaniu ze skargi na przewlekłość w łącznej kwocie 240 zł, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 KPC w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania oraz § 21 ust. 3 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2017 r. poz. 1796 ze zm.), mając na względzie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19.

Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu tym uznał § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu za

niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Jak wskazał Trybunał, „[a]naliza statusu adwokatów i ich roli w postępowaniu, w którym występują jako podmioty powołane i zobowiązane do zastępstwa prawnego, prowadzi do uznania, że różnicowanie ich wynagrodzenia (tj. obniżenie pełnomocnikom z urzędu o połowę wynagrodzenia, które otrzymaliby, gdyby występowali w sprawie jako pełnomocnicy z wyboru) nie ma konstytucyjnego uzasadnienia. Odstępstwo od zasady równości, w tym również równej ochrony praw majątkowych, jest więc niedopuszczalne”. Ponadto „w ocenie Trybunału Konstytucyjnego nie ulega wątpliwości, że w sprawach wymagających profesjonalnej wiedzy prawnej prawidłowe wykonywanie obowiązków przez adwokata (niezależnie od tego, czy jest to pełnomocnik z wyboru czy z urzędu) wymaga niejednokrotnie dużego nakładu pracy. Poza ściśle określonymi w prawie przypadkami, adwokat nie może uchylić się od wykonania zleconych mu obowiązków jako pełnomocnik z urzędu - w przeciwieństwie do adwokata działającego jako pełnomocnik z wyboru, który może odmówić podjęcia się reprezentacji prawnej potencjalnego klienta. W przypadku adwokatów działających jako pełnomocnicy z urzędu łączyć się to może bez wątplenia z określonym uszczerbkiem w ich substancji majątkowej; w przeciwieństwie bowiem do pełnomocników z wyboru nie mogą oni otrzymać wynagrodzenia „z góry” ani w całości, ani w części zaliczkowej, co oznacza, że do zakończenia postępowania w danej instancji de facto świadczą pomoc prawną za darmo. Kwestionowany w niniejszej sprawie przepis jest wyrazem tego, że normodawca - właśnie przez zastosowanie arbitralnego (i nie zawartego w delegacji ustawowej) kryterium - sprawił, że prawo do uzyskania przez adwokata, będącego pełnomocnikiem z urzędu, wynagrodzenia w pełnej wysokości zostało w istocie wyłączone”.

Wobec przywołanego rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego, dla uniknięcia różnicowania wynagrodzenia pełnomocników z urzędu i pełnomocników z wyboru Sąd Najwyższy uznał, iż zasadne jest zastosowanie stawki przewidzianej w § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.), bez powiększenia jej o podatek VAT.

- w postanowieniu z dnia 7 stycznia 2021 r. V CSK 452/20 SN uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach wskazał, że:

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 1 pkt 3 § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 18), z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19, Dz.U. z 2020 r. poz. 769), a więc przy uwzględnieniu § 8 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.

Na konieczność uwzględniania ww. wyroku TK przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia obrońcy zwrócono także uwagę w orzeczeniach SN z dnia 30 listopada 2020 r. V CNP 15/20, z dnia 15 września 2020 r. V CSK 71/20, z dnia 15 września 2020 r. IV CSK 159/20, z dnia 26 sierpnia 2020 r. IV CSK 14/20, z dnia 23 lipca 2020 r. III CZ 18/20, z dnia 23 lipca 2020 r. II CSK 101/20, z dnia 23 lipca 2020 r. III CSK 40/20, z dnia 13 lipca 2020 r. IV CSK 746/19, z dnia 30 czerwca 2020 r. V CZ 87/19, z dnia 30 czerwca 2020 r. III CZ 1/20, z dnia 26 czerwca 2020 r. I UK 383/19, z dnia 26 czerwca 2020 r. I UK 383/19, z dnia 25 maja 2020 r. III CSK 324/19, z dnia 2 czerwca 2020 r. IV CSK 495/19 oraz z dnia 25 maja 2020 r. III CSK 303/19; z dnia 13 lipca 2020 r. V CSK 137/20; z dnia 13 lipca 2020 r. V CNP 50/19; z dnia 15 grudnia 2020 r. I CSK 438/20; z dnia 30 listopada 2020 r. IV CSK 375/20; z dnia 21 stycznia 2021 r. II UK 244/19).

Wskazane orzeczenia nie zawierają rozbudowanej argumentacji prawnej dotyczącej „przeniesienia” ocen co do konstytucyjności jednego rozporządzenia (z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu) na grunt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

W wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 14 lipca 2020 r. IV Pa 42/20 wskazano, że Sąd orzekający akceptuje utrwalony w orzecznictwie pogląd, zgodnie z którym jeżeli Trybunał Konstytucyjny

stwierdził niezgodność określonego przepisu ustawy z Konstytucją, sąd może odmówić zastosowania w rozpoznawanej sprawie identycznie brzmiącego przepisu innej ustawy (wyrok SN z 20.02.2018 r.). (...) W niniejszej sprawie należało więc postąpić w zgodzie z powyższymi dyrektywami i przenieść je na grunt rozporządzenia w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu. Oznacza to, że wysokość minimalnej stawki dla radcy prawnego powinna być ukształtowana według § 9 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265).

Stanowisko to nawiązuje do spornej w orzecznictwie kwestii, dotyczącej tego, czy stwierdzona przez TK niekonstytucyjność dotyczy przepisu prawnego, czy też normy prawnej.

W uzasadnieniu wyroku pełnego składu TK z dnia 18 lipca 2012 r. K 14/12 wskazano, że:

Przedmiotem orzeczenia Trybunału jest zawsze akt normatywny lub zawarty w akcie normatywnym przepis prawny (przepisy prawne). Metodologia pracy Trybunału przewiduje, że konieczne może być ustalenie normy prawnej, wyrażonej w tym akcie lub jego przepisach.

Zawsze jednak, co Trybunał pragnie podkreślić, norma prawna jest konstruowana (rekonstruowana) na gruncie konkretnego przepisu prawnego, tj. przepisu zawartego w konkretnym akcie normatywnym.

Trybunał Konstytucyjny przypomina, że zbieżność treści normatywnych przepisów prawnych (lub podobieństwo jego treści normatywnych) nie oznacza, że dokonana ocena konstytucyjna przepisu prawnego odnosi się zarazem do przepisu innego, o zbieżnej lub podobnej treści normatywnej, zawartego w innym akcie.

Natomiast odmienne stanowisko, wedle którego niezgodność z Konstytucją RP dotyczy określonej normy prawnej, którą przepis wyraża i nie może być utożsamiony li tylko z konkretnymi jednostkami redakcyjnymi dającymi wyraz danej normie, prezentowano wielokrotnie w orzecznictwie SN i sądów administracyjnych tj. m.in. w wyroku SN z dnia 25 czerwca 2020 r. I NO 37/20, wyroku SN z dnia 17

marca 2016 r. V CSK 377/15, wyroku SN z dnia 20 lutego 2018 r. V CSK 230/17, wyroku NSA z dnia 24 listopada 2016 r. (...), wyroku NSA z dnia 9 lutego 2017 r. (...).

Zdaniem Sądu Okręgowego nie ma potrzeby opowiadania się w niniejszej sprawie za którymś z prezentowanych stanowisk albowiem w sprawie problem nie dotyczy ustawy lecz rozporządzenia.

Można jedynie zauważyć, że także TK stoi na stanowisku, że przesądzenie o niekonstytucyjności normy prawnej w jednej sprawie wiąże Trybunał w każdej kolejnej sprawie, w której jest badany kolejny przepis normę tę zawierający (wyrok TK z dnia 19 kwietnia 2011 r. K 19/08). Można zatem wnioskować, że ponowna kontrola konstytucyjności, choć konieczna nie jest jednak w pełni swobodna.

Co zaś się tyczy rozporządzeń należy zauważyć, że nie jest kwestionowana kompetencja sądów powszechnych do kontroli ich konstytucyjności.

Przykładowo w postanowieniu TK z dnia 19 lutego 1997 r. U 7/96 wskazano, że **każdy sąd jest powołany do samodzielnego oceniania zgodności aktów podustawowych z konstytucją i ustawami i do odmowy stosowania tych aktów w razie uznania braku takiej zgodności.**

W wyroku TK z dnia 8 listopada 2016 r. P 126/15 wskazano natomiast, że **Wymiar gwarancyjny charakteryzuje się tym, że zgodnie z art. 178 ust. 1 Konstytucji, sędzia w procesie orzekania podlega Konstytucji i ustawom. Natomiast orzekając na podstawie rozporządzeń, sędzia jest związany ich normatywną treścią, ale zachowuje prawo do samodzielnej oceny ich konstytucyjności.**

Podobnie wypowiedział się również TK w postanowieniu z dnia 4 lutego 1998 r. Ts 1/97.

Także SN stoi na stanowisku, że [w] zakresie badania konstytucyjności aktów niższego rzędu niż ustawa sędziowie zachowują samodzielność ostatecznej decyzji o stosowaniu prawa i nie muszą występować do Trybunału Konstytucyjnego o rozstrzygnięcie wątpliwości w tym zakresie (wyrok SN z dnia 26 września 2007 r. III KK 206/07; podobnie: wyrok SN z dnia 9 czerwca 2005 r. V KK 41/05; wyrok SN z dnia 28 maja 2009 r. II KK 334/08).

Korzystając zatem z kompetencji do kontroli konstytucyjności rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 18), Sąd Okręgowy dochodzi do przekonania, że jest ono niekonstytucyjne z tych samych względów co rozporządzenie z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu a co stwierdził TK wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2020 r. SK 66/19. Sąd Okręgowy w pełni podziela sugestię TK zawartą w postanowieniu sygnalizacyjnym z dnia 29 kwietnia 2020 r. S 1/20, że §4 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu prowadzi do bezpodstawnego zróżnicowania zasad podwyższania wynagrodzenia pełnomocnikom ustanowionym z urzędu w porównaniu do pełnomocników ustanowionych z wyboru. (postanowienie TK z dnia 29 kwietnia 2020 r. S 1/20).

W wyroku SK 66/19 stwierdzono m.in. niezgodność badanego rozporządzenia z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. TK uznał, że ani z analizy art. 29 ust. 2 prawa o adwokaturze, ani pozostałych przepisów tej ustawy, nie można na gruncie językowym ani celowościowym wyprowadzić podstawy dla Ministra Sprawiedliwości do zróżnicowania wynagrodzenia adwokatów w reżimie rozporządzenia z 2015 r. w porównaniu do r.o.c.a.. Można zatem wskazać, że norma różnicująca wynagrodzenia adwokatów, jako nie mająca ustawowej podstawy, narusza art. 92 ust 1 Konstytucji.

Tymczasem ta sama norma została zastosowana na gruncie obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r..

Sąd powszechny decydując się na kontrolę konstytucyjności powinien kierować przyjętymi w orzecznictwie TK regułami dotyczącymi zasad tej kontroli, a więc również przywołanym wyżej stanowiskiem, że przesądzenie o niekonstytucyjności normy prawnej w jednej sprawie wiąże Trybunał w każdej kolejnej sprawie, w której jest badany kolejny przepis normę tę zawierający (wyrok TK z dnia 19 kwietnia 2011 r. K 19/08).

W rezultacie względy formalne ograniczają sąd powszechny w ocenie konstytucyjności rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r..

Na gruncie rozpoznawanej sprawy należy uznać za niekonstytucyjny mechanizm polegający na ustaleniu stawek minimalnych za obronę w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego na poziomie niższym niż stawki dla obrońcy z wyboru oraz na ustanowieniu górnego pułapu możliwego do zasądzenia wynagrodzenia, na poziomie 150 % stawki minimalnej (§ 17 ust 5 i §4 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu). Narusza to wzorce konstytucyjne wskazane w wyroku TK z dnia 23 kwietnia 2020 r. SK 66/19.

Pojawia się zatem pytanie jakie przepisy powinien zastosować Sąd Rejonowy.

Wobec sygnalizowanej niekonstytucyjności powstała luka prawna.

Zdaniem Sądu Okręgowego jest to tzw. luka konstrukcyjna a nie luka aksjologiczna, polegająca na celowym zaniechaniu uregulowania określonej kwestii. Luka powstała bowiem na skutek określonej oceny konstytucyjności stosowanego przez sąd aktu prawnego. Ten stan rzeczy otwiera drogę do odwołania się do reguł wnioskowań prawniczych (w kwestii luki prawnej por. wyrok SN z dnia 14 listopada 2018 r. IV KS 16/18).

W rozpoznawanej sprawie w rachubę wchodzi wnioskowanie per analogiam tj. „wnioskowania z norm o normach”, będącego jedną z postaci tzw. analogii legis. (w kwestii analogii por. uzasadnienie uchwały 7s SN z dnia 27 maja 2009 r. I KZP 5/09).

W konsekwencji, zdaniem Sądu Okręgowego, należy w drodze analogii zastosować w sprawie stawkę przewidzianą § 11 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

Kolejną kwestia dotyczy tego, czy ustalone w opisany wyżej sposób stawki minimalne należy podwyższyć o podatek VAT.

W przywołanych powyżej orzeczeniach SN nie było jednolitości co do tego, czy orzeczona stawka np. 240 obejmuje podatek VAT. Dostrzec można trzy stanowiska:

- w sprawie II UK 244/19 SN zasądził kwotę 240 zł, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem pomocy prawnej udzielonej odwołującemu się w postępowaniu kasacyjnym.

- w sprawie V CSK 452/20 SN zasądził kwotę 240 zł w tym należny podatek VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

- w sprawie I NSP 139/20 SN zasądził kwotę 240 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej D. S. przez adwokata ustanowionego z urzędu w postępowaniu skargowym (dodając w uzasadnieniu, że bez powiększenia jej o podatek VAT).

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie dążąc do zachowania równości obrońcy z urzędu i z wyboru uznał, że trafne jest stanowisko drugie. Niewątpliwie wynagrodzenie obrońcy z urzędu powinno obejmować podatek VAT co wynika z §4 ust 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu i konstytucyjności tego przepisu Sąd Okręgowy nie podważa.

Kolejna kwestia dotyczy doliczenia do przyjmowanej kwoty (w podanym przykładzie 240 złotych) podatku VAT.

W orzecznictwie przyjmuje się, że kwota podatku VAT w przypadku pomocy prawnej z wyboru **nie wchodzi w skład zwracalnego wynagrodzenia adwokackiego i jest to zgodne z Konstytucją** (por wyrok TK z dnia 6 kwietnia 2016 r. SK 67/13). O ile bowiem obrońca z urzędu otrzymuje wynagrodzenie powiększone o podatek od towarów i usług (jako płatnik tego podatku ma obowiązek jego odprowadzania od otrzymanych za wykonaną pracę kwot), to w przypadku obrony z wyboru sytuacja jest odmienna, albowiem koszty z tytułu wydatków na ustanowienie obrońcy z wyboru zasądzone są na rzecz samej strony (postanowienie SN z dnia 14 grudnia 2017 r. WZ 20/17). W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano że co do zasady, podatek od towarów i usług (VAT) nie

wchodzi w skład niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata z wyboru. Podobnie orzekł SN w postanowieniu z dnia 20 lipca 2017 r. WZ 9/17.

W tej sytuacji aby mówić o równym określeniu stawek minimalnych obrońcy z wyboru i z urzędu należy przyjąć, że orzeczona w przywołanym przykładzie kwota 240 złotych zawiera już podatek VAT.

Podsumowując Sąd Okręgowy przyznał obrońcy wynagrodzenie za obronę w wysokości 240 złotych. Sąd Okręgowy uznał, że tak ustalona kwota wynagrodzenia obejmuje już podatek VAT.

Konsekwencją rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego było zasądzenie od skazanego wydatków postępowania odwoławczego, po myśli przepisów art. 636§1 kpk.

1PODPIS

SSO Małgorzata Szacoń SSO Maciej Kawalko SSO Andrzej Trzeciak

Sygnatura akt IV Ka 85/21

UZASADNIENIE

zdania odrębnego Sędziego Macieja Kawalko

do punktu II. wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 31 marca 2021 roku.

Nie podzielam stanowiska Sądu Okręgowego w Szczecinie Wydział IV Karny Odwoławczy, procedującego w sprawie IV Ka 85/21, w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II wyroku z dnia 31 marca 2021r., to jest uznania niekonstytucyjności przepisów ustalających wysokość stawek minimalnych za obronę w postępowaniu przed sądem okręgowym jako drugą instancją na poziomie niższym niż stawki dla obrońcy z wyboru oraz na ustanowieniu górnego pułapu możliwego do zasądzenia wynagrodzenia na poziomie 150% stawki minimalnej (§ 17 ust 2 pkt 4 i § 4 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu).

Choć zgodzić się należy z poglądem o dopuszczalności kontroli konstytucyjnej dokonywanej przez sąd powszechny przepisów rangi rozporządzenia, nie uważam by istniały powody by kwestionować przepisy wyżej wskazanego rozporządzenia w zakresie regulującym przyznawanie adwokatowi wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu (w sprawie niniejszej – obronę).

Uważna lektura motywów jakimi kierował się w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy wydając wyrok z dnia 31 marca 2021r. (sekcja 6 pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku) pozwala stwierdzić, że Sąd Okręgowy dochodzi do przekonania, iż rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 18) jest niekonstytucyjne z tych samych względów co rozporządzenie z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, a co stwierdził TK wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19). Przedstawiający takie motywy rozstrzygnięcia wyjaśnia dlaczego dostrzega możliwość przełożenia poglądów wyrażonych przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie SK 66/19 do stanu prawnego obecnie obowiązującego, a więc uregulowań zawartych w rozporządzeniu z dnia 3 października 2016r. poprzez odwołanie się do stanowiska wyrażonego przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie K 19/08 (wyrok z 19 kwietnia 2011r.), gdzie stwierdzono, iż przesądzenie o niekonstytucyjności normy prawnej w jednej sprawie wiąże Trybunał w każdej kolejnej sprawie, w której jest badany kolejny przepis normę tę zawierający. W pierwszej kolejności wskazać jednak należy, że wskazane orzeczenie z 2011 roku dotyczy innej sytuacji prawnej zaistniałej w systemie prawnym, to jest sytuacji gdy podany kontroli konstytucyjnej przepis (w tym wypadku art. 21f ust 2 zdanie pierwsze ustaw z 18 października 2006r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tzw. ustawa lustracyjna z 2006r.) był reakcją ustawodawcy na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2007r., wydany w sprawie K 2/07 i przez pryzmat wykonania tego ostatniego powinien być oceniany. W tym kontekście Trybunał dostrzega tożsamość normy prawnej, co prowadzi do ten organ do uznania związania wyrażoną już w przedmiocie jej konstytucyjności oceną. Oczywiście kwestia tożsamości normy prawnej jest wielce skomplikowana, stąd jej roztrząsanie wykracza poza ramy wywodów jakie przedstawia autor uzasadnienia sporządzonego w niniejszej sprawie. Wskazać jednak należy tę podstawową różnicę w przedstawionych sytuacjach prawnych, że w przypadku orzeczenia wydanego w sprawie K 19/08 Trybunał badał konstytucyjność zapisów tego samego aktu prawnego a jedynie zmienionego w nim przepisu prawnego (który miał wyrażać tę samą normę prawną). W sprawie zaś niniejszej akt prawny, który przedmiotem badania uczynił Sąd Okręgowy jest innym aktem prawnym niż ten, który był przedmiotem badania w sprawie SK 66/19. Wymusza to na organie decydującym się na dokonanie kontroli konstytucyjnej (także w ramach tzw. kontroli rozproszonej, dokonywanej przez sądy powszechne) wykonanie wysiłku i wykazanie zasadności merytorycznej, nie tylko formalnej, dokonywania takiej kontroli. Tego zaś w stanowisku zawartym w uzasadnieniu wyroku wydanego w niniejszej sprawie brak.

Kwestia odrębności aktów prawnych dotyczących się ustalenia wynagrodzenia adwokata działającego z urzędu jest zaś fundamentalna. Przecież ten ostatni akt prawny przewiduje jednak inny mechanizm ustalania wynagrodzenia adwokata udzielającego nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu, niż poprzedzające jego obowiązywanie rozporządzenie z 22 października 2015r. Przedstawienie uzasadnienia dla przyjęcia stanowiska wyrażonego przez Sąd Okręgowy byłoby tym bardziej pożądane, że sama treść uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego SK 66/19 rodzi wątpliwości co do zasadności przyjętej przez skład orzekający w tej sprawie argumentacji. Ta ostatnia uwaga jest o tyle uprawniona, że pojawia się właśnie na gruncie przyjętej przez Sąd Okręgowy – uważam, że bez należytej wnikliwości co do meritum zagadnienia - koncepcji dopuszczalności przełożenia argumentacji zawartej w motywach wyroku wydanego w sprawie SK 66/19 na aktualnie obowiązujący stan prawny, a więc inny akt prawny niż ten, do którego odnosił się Trybunał Konstytucyjny. Oczywiście w normalnych warunkach funkcjonowania organu kontroli konstytucyjnej taka optyka oceny orzeczenia tego organu byłaby zbędna (a nawet niewłaściwa), jednak trudno uznać by organ ten aktualnie funkcjonował na normalnych warunkach, także z powodów personalnego składu jego, jak i konkretnie składu orzekającego w sprawie SK 66/19 – co jednak najwyraźniej nie jest dla autora stanowiska wyrażonego w uzasadnieniu wyroku wydanego w niniejszej sprawie żadnym problemem wartym refleksji. Z tego względu zasadne byłoby dokonanie bardziej wnikliwej oceny czy motywy jakimi kierował się Trybunał Konstytucyjny, mogą być przyjęte za zasadne w odniesieniu do innego stanu prawnego niż poddany kontroli konstytucyjnej w postępowaniu SK 66/19.

Uważam, że nie ma podstaw by takiego przełożenia dokonać, zwłaszcza w niniejszej sprawie. Na wstępie należy podkreślić, że sprawa niniejsza jest sprawą karną, prowadzoną w oparciu o przepisy kodeksu postępowania karnego, który to akt zawiera autonomiczne (względem procedury cywilnej) regulacje dotyczące wyznaczenia obrońcy lub pełnomocnika z urzędu. Zastrzeżenie to ma znaczenie, gdyż nie można pomijać, że na gruncie procedury karnej traci swoją aktualność jedna z istotnych podstaw argumentacyjnych przedstawionych przez Trybunał Konstytucyjny w

uzasadnieniu wyroku z dnia 23 kwietnia 2020r. W punkcie 107 uzasadnienia tego wyroku wskazano, iż adwokat działający jako pełnomocnik z wyboru może odmówić prowadzenia sprawy, jak też prowadzić ją według stawek określonych w r.o.c.a. (rozporządzenie z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie – M.K.) lub wynikających z indywidualnej umowy z klientem, a także reprezentować klienta za darmo (pro bono); we wszystkich tych sytuacjach jest to jednak – co należy podkreślić – autonomiczna decyzja adwokata. Natomiast adwokat ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu (a więc działający na podstawie sui generis polecenia państwa) zmuszony jest do pracy za wynagrodzenie o połowę niższe od tego, które otrzymałby jako pełnomocnik z wyboru według stawek określonych w r.o.c.a. Trybunał nie dostrzega, że w zakresie pomocy prawnej udzielanej z urzędu w postępowaniu karnym obowiązuje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2020 r. w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu (które na mocy art. 88 §1 in fine kpk znajduje zastosowanie także do pełnomocnika strony). Według regulacji zawartych w tym rozporządzeniu osobno prowadzona jest część A listy obrońców, obejmująca wykaz adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według przepisów o ustroju adwokatury oraz ustawy o radcach prawnych, mających siedzibę zawodową na obszarze właściwości danego sądu, deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, a osobno prowadzona jest część B listy obrońców, obejmująca wykaz pozostałych adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według przepisów o ustroju adwokatury i ustawy o radcach prawnych, mających siedzibę zawodową na obszarze właściwości danego sądu. Stosownie do § 9 ust. 2 tego rozporządzenia dopiero w razie braku możliwości wyznaczenia obrońcy z urzędu z listy obrońców w części A, prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy wyznacza obrońcę z urzędu z listy obrońców w części B. Dotychczasowa praktyka sądów świadczy o tym, że wyznaczenie obrońcy z urzędu następuje w oparciu o listę A, a więc spośród adwokatów i radców prawnych, którzy zadeklarowali (dobrowolnie) świadczenie pomocy prawnej z urzędu. W rezultacie więc obrońcą, jak i pełnomocnikiem, z urzędu zostają wyznaczeni adwokaci lub radcowie prawni, którzy sami zadeklarowali taką wolę - jak należy założyć - z pełną świadomością reguł, na jakich taka pomoc prawna będzie udzielona, także w zakresie możliwego uzyskania za nią wynagrodzenia. Błędnie zatem Trybunał Konstytucyjny zakłada, że w postępowaniu karnym adwokat „zmuszony jest” do wykonania pracy. Jak zaś wynika z wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 kwietnia 2021r., takie właśnie błędne założenie legło u podstaw rozumowania Trybunału o pokrzywdzeniu adwokatów udzielających pomocy prawnej z urzędu względem adwokatów świadczących pomoc prawną z wyboru. Prowadzi to do stwierdzenia, że motywy, jakimi kierował się Trybunał Konstytucyjny są błędne, przynajmniej na gruncie procedury karnej. Pogląd zaś o niekonstytucyjności obecnie obowiązujących reguł wynagradzania adwokata działającego z urzędu w postępowaniu karnym, ten błąd powieli.

Zaznaczyć też można, że zachodzą podstawy do kwestionowania powyższych motywów i w szerszym zakresie, gdyż Trybunał zaprezentował rozumowanie nie uwzględniające w żadnym zakresie faktu, że sposób uregulowania trybu ustalania wynagrodzenia za nieopłaconą obronę udzieloną przez adwokata z urzędu jest w istotnym zakresie utrwalony od lat, a więc osoba podejmująca decyzję o wykonywaniu zawodu adwokata czyniła to ze świadomością obowiązujących regulacji. W zasadzie od początku obowiązywania powojennych regulacji o ustroju adwokatury (ustawa z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury, która weszła w życie 28 sierpnia 1950r.) wprowadzono regulacje na poziomie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dotyczące wynagrodzenia adwokatów za wykonywane czynności zawodowe. Praktycznie zaś od dnia wejścia w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 19 sierpnia 1953r. w sprawie wynagrodzenia adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych (Dz.U. poz. 176 Nr 40 z 1953r.), to jest od dnia 14 września 1953r., obowiązują przepisy o wynagradzaniu adwokata wyznaczonego z urzędu w sprawach karnych – vide § 39 wskazanego rozporządzenia: Wynagrodzenie należy się również adwokatowi wyznaczonemu z urzędu, chyba że został ustanowiony obrońcą oskarżonego, który nie może bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny ponieść kosztów obrony. O ile pod rządami takich regulacji adwokatowi wyznaczonemu z urzędu nie przysługiwało w ogóle wynagrodzenie za obronę oskarżonego który nie może bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny ponieść kosztów obrony, a stan taki trwał także pod rządami ustawy z dnia 19 grudnia 1963r. o ustroju adwokatury (vide § 26 rozporządzenia z dnia 21 grudnia 1967r. w sprawie opłat za czynności zespołów adwokackich), to na podstawie kolejnej ustawy o ustroju adwokatury (obowiązującej aktualnie od 1 października 1982r. ustawy z 26 maja 1982r. Prawo o adwokaturze) ukształtowano zasady ponoszenia przez

Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w oparciu o kolejne akty prawne wydane na podstawie art. 29 tej ustawy. Istotne jest, że praktycznie każda osoba aktualnie wykonująca zawód adwokata, podejmując decyzję o wyborze takiego zawodu, miała świadomość co do zasad związanych z wykonywaniem tego zawodu, czy raczej (wartaloby podkreślić) służby pełnionej w ramach wykonywania zawodu zaufania publicznego, którego zresztą swoistą tradycją jest świadczenie pomocy prawnej z urzędu, w tym m. in. w ramach prawa ubogich. Na taką optykę patrzenia na zawód adwokata zwraca uwagę Europejski Trybunał Praw Człowieka w uzasadnieniu sprawy Van der Musselle p-ko Belgii (skarga 8919/80) – optykę, jak się wydaje obcą składowi Trybunału Konstytucyjnego orzekającemu sprawie SK 66/19.

W podsumowaniu tej części wywodów stwierdzam, że choć ze względów formalnych nie można stwierdzić by wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2020r. w sprawie SK 66/19 nie obowiązywał w zakresie wyznaczonym jego treścią, to już merytorycznie oceniany nie zasługuje, by stać się podstawą decyzji organów orzekających w sprawach karnych na gruncie innego stanu prawnego. Podkreślenia wymaga, że pogląd ten odnośnie orzekającą właśnie w postępowaniu karnym, a to szczególnie wobec (według mnie znamiennego) faktu, iż judykaty, na jakie powołuje się autor pisemnego uzasadnienia rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II niniejszego wyroku, to orzeczenia wydane w postępowaniach cywilnych. Co jednak nie stało się przedmiotem analizy autora uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego. Nie przekonuje mnie przy tym argument ilościowy – wskazanie na wielość orzeczeń sądów (cywilnych) wyrażających „konieczność uwzględnienia ww. wyroku TK przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia obrońcy” (sic!). Obie te kwestie należy zestawić z utrzymującą się linią orzeczniczą znaną w Wydziale Karnym Odwoławczym tutejszego Sądu, wyrażaną w orzeczeniach Sądu Najwyższego rozpoznającego sprawy w postępowaniu kasacyjnym. Otóż wszystkie, wydane po 23 kwietnia 2020r., orzeczenia Sądu Najwyższego rozpoznającego kasacje od wyroków wydanych przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, zawierające rozstrzygnięcie o przyznaniu wynagrodzenia dla adwokata lub radcy prawnego za pomoc prawną udzieloną z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, oparte zostały na treści aktualnie obowiązujących rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokata lub przez radcę prawnego (postanowienia wydane przez Sąd Najwyższy w sprawach V KK 498/19, V KK 378/20, V KK 229/19, V KK 346/20, V KK 379/20, V KK 519/20). Świadczy to, że stanowisko, na jakim oparte zostało rozstrzygnięcie zawarte w pkt. II wyroku z dnia 31 marca 2021r., jest odosobnione i nie znajduje wsparcia w orzecznictwie sądów karnych.

Uwzględniając powyższe, jak również istotny fakt, że wydane orzeczenie prowadzi do nieuzasadnionego przyznania adwokatowi działającemu z urzędu środków Skarbu Państwa w wysokości wyższej niż pozwalają na to przepisy prawa, za zasadne uznaję złożenia zdania odrębnego do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 marca 2021r.

SSO Maciej Kawalko

0.11.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca	
Rozstrzygnięcie, rozstrzygnięcia	brak albo	Kara

ustalenie, którego dotyczy apelacja			
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli		

	mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana